Livet på Westerbloms kretsade kring maten

Glatt leende lyfter Britta Olsson den stora kopparkaffekannan som hon en gång serverade de många pensionatsgästerna ur.

(SPILLERSBODA) Vid tiotiden när lunchen närmade sig steg stämningen. Serveringspersonalen kilade ut och in mellan kök och matsal. Smör, ost och sill, sallader, strömmingslådor och kallskuret landade på långborden där var och en plockade åt sig så mycket han orkade.

Samtidigt växte kön av upprymda manliga pensionatsgäster alldeles intill. Snappsskrubben var målet.

Det "hemliga" isskåpet där männen hade sina namnmärkta flaskor.

Olle Olsson betraktar systerns tavla av morfadern C. F. Westerbloms diversehandel i Spillersboda. Carl Fridolf själv står bakom disken t. v. och blickar också ut från tavlan intill.

– De skulle ha sin snaps till sillen. Sen gick de och satte sig hos familjen och åt. I matsalen fick de inte dricka.

Olle och Britta Olsson, lanthandlare fram till i våras sitter på den soliga verandan till C.F. Westerbloms ärevördiga pensionat i Spillersboda och berättar. Livet, människorna och rörelsen från pensionatets storhetstid på 1930- och 40-talen och från den tid då lanthandeln fanns inrymd i morfaderns trähus från 1897 sitter liksom i väggarna, säger Olle Olsson eftertänksamt.

LÄMNADE HANDELN

72 år hann han bli – med över 50 år i handeln bakom sig – innan han och hustrun Britta bestämde sig för att bli pensionärer. I april övertog Per-Ola Andersson och Anette Gustavsson makarnas affärshus som de byggt åt sig 1960. De pensionerade handlarna flyttade i stället till det nyrenoverade, lysande gula pensionatshuset.

– Det kändes konstigt i början efter att ha jobbat i serviceyrket i alla år, tycker både Britta och Olle. Men nu är det skönt.

Det är så rörligt runt omkring och händer alltid något där nere, tillägger Britta och ser ut över viken och ångbåtsbryggan där fritidsbåtarna i juli avlöser varandra.

– Vi har försökt räkna båtmodeller...

Olle som möter NT:s båtfarare i blåställ är ständigt sysselsatt. Han håller bland annat på och rustar upp den gamla matsalen intill där många av de vackra pensionatsmöblerna står kvar. Trots att en hel del har lånats ut till den pågående utställning om skärgårdspensionat på Roslagsmuséet i Norrtälje.

DOTTERN TOG ÖVER

Carl Fridolf Westerbloms pensionat övertogs vid hans död 1932 av dottern Signe Olsson, Olles mor, som drev rörelsen fram till 1963. Pensionatet har flera byggnader med plats för 125 gäster. Röda hotellet som sålts, annexet bakom matsalen, Strandvillan på andra sidan vägen, räknar Olle upp.

– Vi hyrde rum i byn när det var som värst.

Vita hotellet med ett fyrtiotal rum ska rivas efter att ha blivit illa åtgånget av senare års vilda dansgäster. Dansrestaurangen Terassen, vackert belägen vid vattnet ett stycke därifrån, är emellertid bara öppen för privata tillställningar numera.

Britta jobbade på pensionatet innan hon började i affären.

– Som städerska servitris och kallskänka. Jag har gjort allting, säger hon.

Tre servitriser, en kock och en underkokerska, en kallskänka med biträde, åtminstone tre diskerskor, lika många städerskor och en vaktmästare passade upp på pensionatsgästerna. Under högsommaren blev det som mest 200 personer till maten.

– På söndagarna när vi bytte gäster kunde vi ha 400 personer. Jag fattar inte hur vi klarade alla, utbrister Britta.

I synnerhet inte som alla åt så de höll på att spricka, minns hon leende medan vi plockar i oss av hennes härligt nygräddade kaffebröd.

– Det var morgonkaffe på morgonen och lunch vid tiotiden med strömming i alla former, kallskuret som skinkor och syltor, mycket smörgåsmat och en väldig massa sallader. Kallskänkorna var verkligen duktiga.

– Sedan skulle vi packa matsäckskorgar åt gästerna som åkte båt ut till Badholmen för att bada, fortsätter Britta.

Någon ur personalen fick också följa med ut för att sköta kiosken där. Glass, kaffe och läskedrycker efterfrågades.

Redan klockan fyra på eftermiddagen skulle middagen stå på bordet med förrätt, sill, varmrätt, efterrätt och kaffe.

Och några timmar senare var det dags för kvällsmat.

– Vi dukade två stora bord med mat och bara fyllde på och fyllde på tills alla var mätta, säger Britta.

VIMANS DRAGSPEL

När de hade ätit middag var alla gäster så glada och samlades utanför på gräsmattan och sjöng, minns Britta.

– De var mycket för allsång och musik. Farbror Viman var hemskt rolig. Jag glömmer aldrig hans lilla dragspel. Alltid när middagen var avslutad åkte det fram.

– Och Lindberg var också en riktig hällgångare. Det fanns alltid några sådana med. Han förde ett hemskt liv med grytlocken när det bar iväg upp till Boberget.

Grötlunken kallades det. Två dragspelare gick i täten när pensionatsgästerna travade iväg, fyller Olle i. För övrigt skramlades det med allehanda föremål. Huvudsaken var att de låt ordentligt.

– Från Boberget ser man ända till Furusund, förklarar Olle. Berget är plant så där gick det bra att dansa.

ULLA OCH BELLMAN

Över huvud taget hade pensionatsgästerna mycket spex för sig på kvällarna. Till Bellmansspelen klädde de ut sig till Ulla och Bellman.

– De tjocka farbröderna tryckte ihop sig i ett litet utrymme på övervåningen där vi hade gamla kläder och bytte om, säger Britta. Sen kom de farande med häst och vagn och spelade.

Två kvällar i veckan anordnades dans på pensionatet. Var man mer danssugen fick man gå ner till Terassen eller till Mattssons pensionat strax intill.

– Vi var ute och dansade på kvällarna vi också så fort vi hade ledigt, lyser Britta upp. Ute på öarna, Högmarsö och Biggo till exempel. Att stanna kvar här tyckte vi ju inte var så roligt.

KASTADE JÄRNRING

Gäster som inte ville följa med till Badholmen på dagarna kunde ro ut till någon av öarna i närheten i pensionatets ekor. Bordtennis spelades av dem som ville röra lite på sig och biljard i lilla matsalen. Järnringen som skulle kastas på en spik i trädgården var populär och likaså de återkommande kortspelskvällarna.

Trots att Britta ibland fick stiga upp klockan fyra på morgonen och jobba till tolv på natten för att bistå gästerna säger hon med eftertryck:

– Man förstår att de hade vårligt roligt. Det var alltid fart. Och fruarna hade ju verkligen semester. De gick väl upp en fem-sex kilo under sommaren...

Hårom dagen kom ett par gamla gäster förbi, berättar Olle.

– Det händer ganska ofta att människor som bott här för 40-50 år sen kommer och pratar lite. Det här paret kände Britta igen. Vi glömmer aldrig hur det var på Westerbloms pensionat, sa de.

LÅSTIPS

Einar Malm: Kalle Schevens lustgård, lågtryck över kustlandet.

T. Nilsson & U. Palme: Blommande öar. Från Furusund och Lännaskärgården.

JUSTINA ÖSTER, text
BO ÅHS, foto

Lanthandlare i Spillersboda till och med i våras, Britta och Olle Olsson, dotterson till Carl Fridolf Westerblom som startade diversehandeln och pensionatsrörelsen i trähuset.

Den gamla matsalen intill pensionatshuset där många präktiga luncher och middagar avnjöts av hungriga gäster.

"I badviken, som är synnerligen skyddad för blåst, finnes vattenrutschbana"

NT:s Båtpatrul